

Tudeng läheb perele maksma vähemalt 600 krooni kuus

Väljaminekuid kasvatab veelgi elukoha puudumine ülikoolilinnas ja õppemaks

Helen Eelrand, Malle Pajula
louise@epl.ee; malle@epl.ee

Üliõpilasel peab äraelamiseks taskus olema vähemalt 600 krooni kuus, soovivad abiturientidele ja nende vanematele tudengid. Ka selle summa puhul tuleb tasuta ööbida ja õhtust süüa sugulaste-tuttavate kodus ning tingimata astuda õppemaksuta erialale.

Tallinna Tehnikaülikooli kolmanda kursuse majandustudeng Kairi (20) usub, et keerulisem on toime tulla mujalt ülikoolilinnadesse tulnutel. Pärnust pärit tütarlaps ise elab õe peres ning maksab neile kuus 600 krooni üüri- ja toiduraha.

Iga nädal kannab Kairi isa tudengist tütre pangaarvele 250 krooni. “Ega sellest eriti jätku. Ikka kipub rohkem kuluma, kui antakse,” tunnistab neiu. Möödunud aastal üüris Kairi Mustamäel korterit. “Maksin üüri ja telefoni. Siis juhtus küll, et olin vahel paar päeva söömata,” nentis ta.

Kairi sõnul on umbes pooled tema kursusekaaslastest ülikooli ajal tööle läinud. “Rahaliselt on neil küll kergem, aga nende aeg on ikka niivõrd piiratud, et sageli nad kooli ei jõua ja eraelu puudub täiesti,” rääkis ta kooli kõrvalt töötajatest.

Raha sunnib õppima midagi muud

Tasulise eriala valiku puhul lisandub elamisrahale paratamatult ka õppemaks, mis on enamasti 20 000 – 30 000 krooni aastas. See paneb praeguste abiturientide vanemad aegsasti kaaluma raha kokkuhoiu võimalusi, sest pere toetuseta ei saaks noored hakkama.

Vähesed on ilmselt öelnud 14 lapsega Suitsude pereisa kombel oma keskkooli lõpetavale pojale, et sel tuleb kindlasti tasuta erialale minna – muud võimalust pole.

“Nii tuleks õppida eriala, mida väga ei ihkagi. No nii kümnetuhandelist aastamaksu suudavad üsna paljud maksta, kuid 17 000 krooni kanti ei küündita. Peasi, et nii ei saaks koolidesse rikkad ja andetud ning vaesemad, kuid andekad, jääksid välja,” arvasid Kehra Keskkooli abiturientid Anneli Väli, Mari-Liis Praks ja Gerly Kedelauk. Ideaalis näevad nad end õppimas ta-

Kehra keskkooli abiturientide Anneli Väli (vasakult), Mari-Liis Praksi ja Gerly Kedelauki arvates on kõige hullem see, kui ülikoolidesse satuvad rikkad ja rumalad, vaesed ja andekad jäävad aga uste taha. Ise loodavad nad pääseda kõrgkooli õppemaksuta kohtadele.

MARKO MUMM

suta kohal. “Mina ei saakski raha eest õppida, perel poleks toetuseks nõnda palju välja anda kui vaja läheks. Tasuliste õpingute puhul on ju ka kolm last suur pere,” leidis Mari-Liis.

“Kui suureneva õppelaenu puhul hakkavad ka veel pangad kinnisvaratagatist nõudma, no kas siis näiteks viie lapsega perel on viis maja selleks välja panna?” küsis Mari-Liis, kes soovib edasi õppima minna Tartusse kunstikooli. Elada kavatseb ta ühiselamus ja Tallinna külje all asuvas kodus käia kaks korda kuus.

Anneli sõnul saavad tema vanemad vajadusel tasulist õpet toetada, nad on nõnda ka kodus arutanud. “Ses suhtes on hea, et kodu pole teises Eestis otsas ja kui näi-

teks autoga saab, tuleb odavam. Muidu võib edasi-tagasi sõitmine peaaegu samapalju maksta kui linnas elamine,” arutles Tallinna Majanduskoolile mõtleb neiu.

Nii Gerly kui ka Anneli leiavad, et vanematelt toetusraha saada pole praegustele noortele alandav. “Nii võib mõelda ühiskonnas, kus on ilma võimalik,” arvas ka Mari-Liis.

Maa- ja linnalapsed pole võrdses seisus

Lähte Ühisgümnaasiumi direktori Toomas Kingi sõnul pole raha pärast tema kooli noortel kõrgkooli minemata jäänud. Kuid kui kõrgharidus päris tasuliseks läheb, kardab ta küll, et mõnel jääb see raha pärast saamata.

Kingi sõnul on maalapsed

sattunud ebavõrdsesse seis. “Maalapsed on tunduvalt vaesemad kui linna omad ja ainult õppelaenust ära ei ela, see on selge. Kuid meilt kõrgkooli läinud on hakkajad olnud ja endale töökoha otsinud. Ka vanemad on nii kuis võimalik toetanud,” meenutas Kink.

Direktori sõnul on Lähte koolist õpilasi ka raha eest õppima läinud, lootusega, et saab mõne väljakukkuja asemele.

“Selliseid, kes peavad kogu õpiaja kinni maksma, on aga vähe olnud, rahakotid ei kannata lihtsalt välja. Vanemad kurdavad, et niigi on raske ots otsaga kokku tulla,” nentis Kink, üks linna- ja maahariduse vastuolude teemalise konverentsi kokkutsujaid.

600 krooni hoiab hinge sees

600 KROONI EEST SAAB:

20 korda odavat suppi, saiakest ja leiba; kuukaardi linnas sõitmiseks, üks kord sõita vanematekoju, kaks korda käia kohvikus või üks kord kinos.

Eeldus: magatakse ja süüakse õhtu- ja hommikusööki sugulaste juures tasuta; ei osteta riideid, hügieeni- ja õppetarbeid, ei võeta õppelaenu, ei maksta õppemaksu, ei lahutata meelt.

TUDENG, KES ELAB ÕPPELAENUST:

õppelaen aastas 15 000 krooni; st 1250 krooni kuus. **Kohaiüür** ühiselamus 170-600 krooni kuus (sõltub ühiselamust ja pole tihtipeale valida). **Õppematerjalid** (koopiate tegemine, disketid, kontoritarbed, vajalikud raamatud jms) kuni 500 krooni kuus. Lisaks ühistranspordile. **Söögilks** ja muuks jääb järele 150-980 krooni kuus. **Alampalk** Eestis 1400 krooni kuus.

EPL

Poisi koolitamisele kulus raha rohkem

■ Ida-Virumaa elanik Helle (52) on aidanud kõrghariduse saada nii pojale kui ka tütrele. Tütar lõpetas filoloogina Tartu Ülikooli viis aastat tagasi, poeg sai eelmisel kevadel samas bakalaureuse majanduses.

“Vahe on nii selles, et üks on poiss ja teine tüdruk kui ka selles, et elu on läinud kallimaks,” tunnistab Helle. Tema kogemustel on tüdrukud säästlikumad ja ettevaatlikumad. “Poisid juba

lihtsalt söövad rohkem. Tühi kõht on nende jaoks maailma lõpp,” põhjendas ta. “Ka peavad poistel kõik asjad viimase peal olema. Ikka kallis trenn selle asemel et metsaservas jooksmas käia. Tütar luges viimaseid sente, kui vaja oli.”

Helle on enda hinnangul poja koolitamisele kulutanud poole rohkem raha kui tütre peale. Pojale kulus ülikooliajal keskmiselt 1200 krooni kuus, tütrele 700

krooni ja vähemgi. “Õppelaenuga ju niikuinii hakama ei saa. Mis see kümme tuhat, mis veel hiljuti anti, ikka oli, kui ühiselamu tüür oli juba 500 krooni kuus,” ütles Helle ja lisas, et kumbki laps ei ole talle etteheiteid teinud, et tema toetus liiga väike oleks olnud. “Vene aja lõpul oli elu odavam, kuigi palgad olid väiksemad. Praegu kulub raha ikka rohkem,” nentis ta.

Helle sõnul on tütar

nüüdseks jalad alla saanud, aga pojaga on mure. “Ülikoolis õppimise ajal ta tööl ei käinud ja nüüd on keeruline kuhugi pääseda, hoolimata sellest, et ta on kõrgharidusega,” kinnitas ta.

Helle ei kahetse, et on laste peale üsna palju raha kulutanud. “Loomulikult oleks selle eest endale midagi püsisvat osta saanud, aga see ei ole ikkagi kõige tähtsam,” arvas ta.

Helen Eelrand

Ülikoolide õppemaksud

2000/2001 ÕPPEAASTAL:

maksab bakalaureuseõpe keskmiselt 22 600 krooni aastas.

Õigusteadus:

Tartu Ülikool 40 000 krooni

Õigusinstituut 34 000

Concordia Ülikool 47 560

Eraakadeemia Nord 30 000

Euroülikool 20 000 – 27 000

Teistes erakõrgkoolides diplomiõpe 13 000 - 27 000 krooni.

Majandusteadus:

Tartu Ülikool 25 000 krooni

Tallinna Tehnikaülikool 22 000

Eesti Põllumajandusülikool 14 000

Kõrgem Kommertsikool 38 000

Concordia Ülikool 41 000

Audentese Kõrgem Ärikool

kuni 32 600

Mainori Majandusinstituut

kuni 30 000

sotsiaalteaduste erakõrgkool

Veritas 24 000

Diplomiõpe erakõrgkoolides

12 000 – 27 000.

Humanitaarteadused:

Tartu Ülikoolis filosoofia, eesti filo-

loogia, kirjandus, pedagoogika,

vene filoloogia 10 000 krooni

ajalugu 16 000

germaani-romaani filoloogia ja

kunstid 20 000

Eesti Humanitaarinstituudis Eesti

kultuurilugu, anglistika, romanistika,

germanistika, teatriõpe 22 000,

sügisest hinnatõus.

Riigi tellitud õppekohtadel

õppemaksu ei ole.

Allikas: kõrgkoolid

Maaperede lastel stipendiumivõimalus

■ Homseni võivad Arno Tali sihtkapitalile stipendiumitaotlusi esitada need koolilõpetajatest maanoored, kellel on küll head lõpuhinded, kuid kelle pere rahaline olukord võib kõrgkooliõpingutele takistuseks saada.

“Igal aastal on taotlustest välja tulnud väga kurbi lugusid. Vahel tekib lausa küsimus, millest pere üldse elab,” rääkis sihtkapitali tegevdirektor Looa Tarm.

“Tänavu näiteks esitas meile taotluse ilmselt kuldmedaliga lõpetav tüdruk, kelle ema on töötu.”

Tarmi sõnul on ühekordne stipendium tõenäoliselt 2000 krooni, kuid võib juhtuda, et see summa suureneb. Ka ei ütle sihtkapital veel, mitu stipendiumi täpselt välja antakse. “Kokkuhoidlikule tudengile on paaritud handekroonine summa mitu kuud abiks,” leidis Tarm.

Kandidaate võivad esitada maakondade haridusametid, vallavolikogud, koolid ja õpilased ise. Kirjalik taotlus tuleb saata Arno Tali sihtkapitali juhatusele aadressil Toompuiestee 16, 10137 Tallinn.

Taotluses peavad kirjas olema stipendiumi vajaja ees- ja perekonnanimi, sünniaeg, vanemad ja nende tegevusala, perekonna suurus, õppeedukus koolis (keskmine hinne), õppeasutuse või omavalitsuse hinnang õppuri perekonna rahalisele olukorrale, kooli hinnang stipendiumitaotleja võimetele ja tulevikukavatsustele.

Stipendiumid antakse kätte 25. mail kell 13 Mustpeade Majas. Arno Tali stipendiumikonkurss viiakse tänavu läbi juba viiendat korda.

Info telefonil (2) 6 311 179.

Malle Pajula